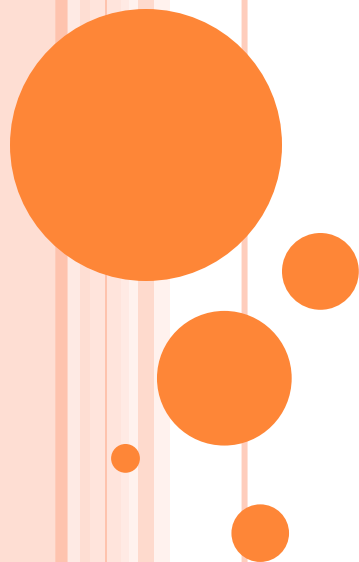

**UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ
STUDIJSKI PROGRAM ZA GEOGRAFIJU**

**TURISTIČKE REGIJE EVROPSKOG MEDITERANA
PIRINEJSKO POLUOSTRVO**

mr Mileva Brajušković Popović

ŠPANIJA

P=505.975 km²

Stanovnika: 46 miliona; 92 st./km²

Glavni grad: Madrid, 3.2 miliona st.

Prihod od turizma oko 35 milijardi USD

- Turistička osnova je raznolika i atraktivna priroda, prije svega duga i topla obala, zatim gradovi koji nose pečat osmovjekovne maorske vladavine (Kordoba, Granada, tvrđava Alhambra)
- Klimatski uslovi su povoljni za razvoj turizma
- Kupališna sezona traje od 4-6 mjeseci (do 3000 časova insolacije/god)
- Zimski turizam na Pirinejima, Siera Nevadi i Siera Gvadarami

TURISTIČKO-GEOGRAFSKE REGIJE ŠPANIJE

- **Kosta Brava** (Vjetrovita obala) i **Kosta Dorada** (Zlatna obala) regija koja se razvila u primorju Katalonije i pruža se od rta Kreusa na Špansko-Francuskoj granici do ušća Ebra u Sredozemno More, duga je oko 200 km.
 - Zbog brojnih i prostranih pješčanih plaža i blizine Evropskih razvijenih zemalja ovo je najposjećenija obala na Španskom mediteranu
 - Središte ove regije je glavni grad Katalonije Barselona (2.8 miliona st.) centar tranzitnog turizma, nauke (univerzitet, akademija, muzeji) i velika luka, očuvane starogradsko jezgro , Kolumbov spomenik, maketa broda "Santa Marija"
-

Kosta Brava

- **Kosta Blanka** (Bijela Obala) i **Kosta del Azahar** (obala narandžina cvijeca) regija koja se proteže od ušća Ebra do rta Gata (360 km)
- Prostrana regija, poznata po plantažama agruma i brojnim pješčanim plažama
- Plodni nanosi, vrlo prijatna klima, pažljivo navodnjavanje i izgled agrarnog pejzaža, dopunjuju turističku atraktivnost regije.
- Posebno je zanimljiv način navodnjavanja (uveden oko 800 godine od strane Arapa) “HUERTI” (vrtova) koji godišnje daju i po dvije žetve (povrće, pirinač, šećerna trska, masline, narandže (70% proizvodnje u Evropi))
- Posebnost ove regije je plitko more Valensijskog zaliva, sa pjeskovito-muljevitim dnom.

- **La Manga** je morski rukavac, najveća Evropska jahting luka, potpuna zaklonjena od morskih talasa, sa prelijepim pješčanim plažama dugim 44 km.
- Idealno mjesto za razvoj kupališno-rekreativnog, sportsko-ribolovnog i jahting turizma
- **Valensija** – centar regije, sada je 5 km od mora, grad uskih, krivudavih ulica, poput orijentalnih gradova, popločane kaldrmom.
- Brojni spomenici kulture

- **Kartagena** – grad u zalivu sličnom našoj Boki, osnovali su je Kartaginjani, brojni spomenici kulture Rimljana, Gota, Arapa i Španaca
- **Elče** – grad u oazi palmi (preko 120.000 stabala, 15-20m visine)

- **Kosta del Sol** (obala Sunca) – između rta Gata i Gibraltara, u užem smislu obala Malage. Grad Malaga se smatra najtoplijim u Evropi sa najvećim brojem sunčanih sati i visokom temperaturom vazduha
- Neposredno uz obalu uzdiže se visoka planina Sijera Nevada (3481 m) što omogućava brojne prirodne pogodnosti za kombinovanje primorskog i planinskog turizma
- Zbog zaklonjenosti od strane Sijera Nevade, Malaga ima najvišu januarsku temperaturu u Evropi i poznato je zimovalište

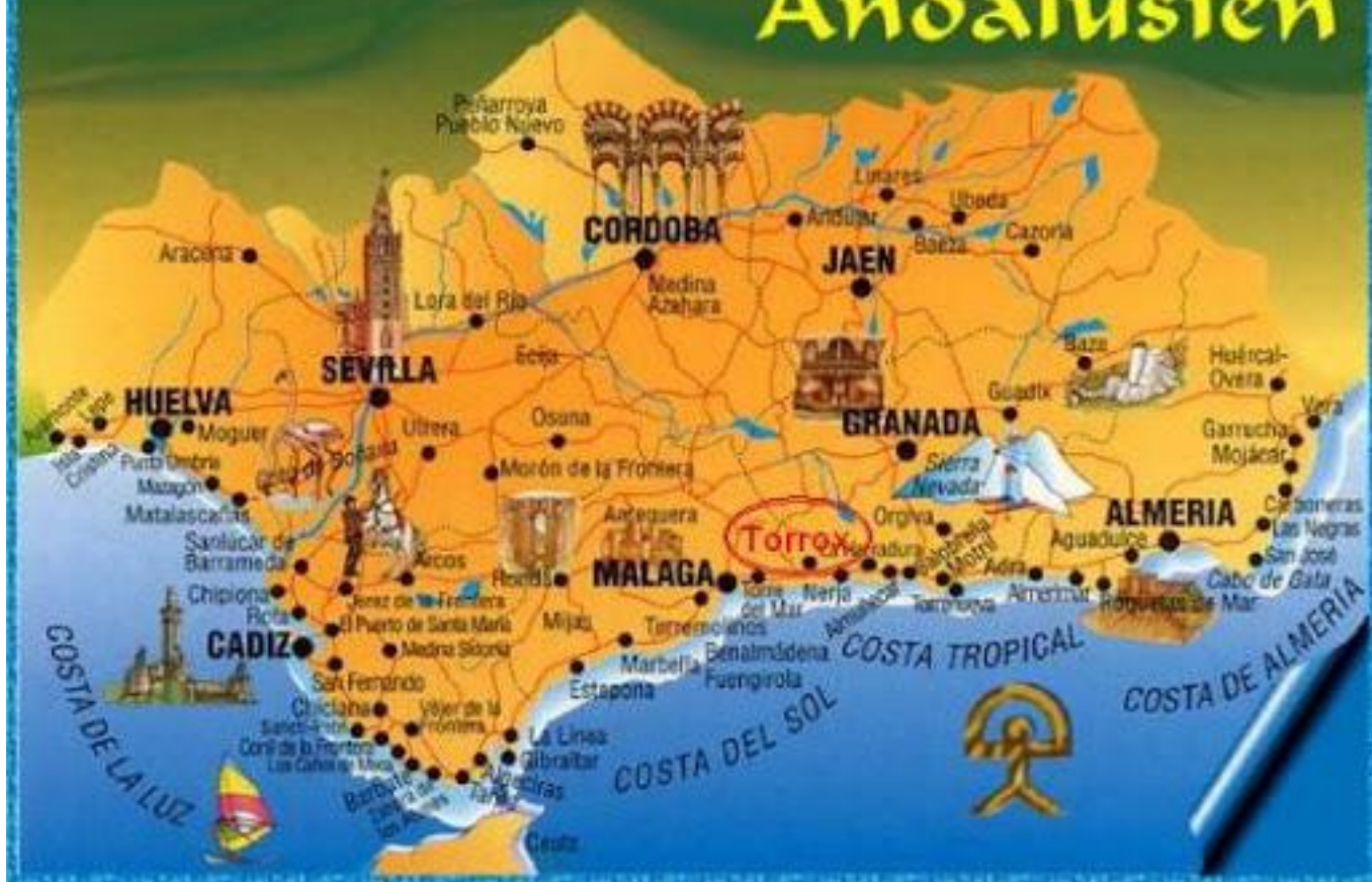
- Poznata po potomcima Maora, brojnim alejama čempresa i palmi, plantažama narandži, limuna, banana, vinogradima i vinom “MALAGA”
- **Kosta de la Luz** (obala svjetlosti) i Andaluzija, jedna od najprostranijih turističko-geografskih regija Španije prebogata kulturno-istorijskim spomenicima skoncentrisanim u Sevilji, Granadi, Kordobi.

- Poznate plaže Andaluzije na prostoru od 120 km, obilje insolacije (preko 3.000 časova/god) povoljni su prirodni uslovi za intenzivni razvoj turizma.
- Izuzetna povoljnost je blizina primorsko-kupališnih centara sa gradovima u unutrašnjosti Andaluzije i Granade, Sevilje (“Ko nije vidio Sevilju, nije vidio čudo”) – katedrala u gotskom stilu, kraljevski dvorac Alkazar, slike Murilja i Velaskeza –
“Španska Atina”.

Andalusien

- **Kordoba** – nekadašnja prestonica Kalifa, sa brojnim spomenicima Maorske kulture – džamija koja je sada pretvorena u katedralu, čuveni kuriozitet po arhitekturi (900 stubova od mermera, granita i porfira), po velikoj šumi narandži u predvorju, sa brojnim šedrvanima koji neprekidno žubore.
- Poznat je i most preko Gvadalkivira, građen u rimsko doba, srušen za Vizigota, a obnovljen za vrijeme Arapa.

- **Granada** – grad najpotpunije arapske umjetnosti u Evropi, koji je krajem XV vijeka imao oko pola miliona stanovnika, a sada 170.000. Poznat je dio grada Kamino Nuevo, sastoji se od podzemnih stanova i velike podzemne crkve.
- **Kosta Verde** (zelena obala) na Atlantiku, izložena stalnim prodorima vlažnog vazduha, zbog čega je jedna od najkišovitijih i najzelenijih Evropskih obala (u junu, julu, avgustu prosječno 12-13 kišnih dana).

- **San Sebastijan** – razvijen uz samu francusku obalu i najveći broj stranih turista upravo dolazi iz Francuske. Poznata su i turistička mjesta Santander, kupalište i polazište za obližnju pećinu Altamiru (crteži iz kamenog doba) i centar religioznog turizma Santjago de Kompostela u zapadnoj Galiciji.
- Interesantna regija naroda Baska sa specifičnim folklorom i običajima starog naroda
- Regija koja ima preko 10% svih hotelskih kapaciteta Španije.

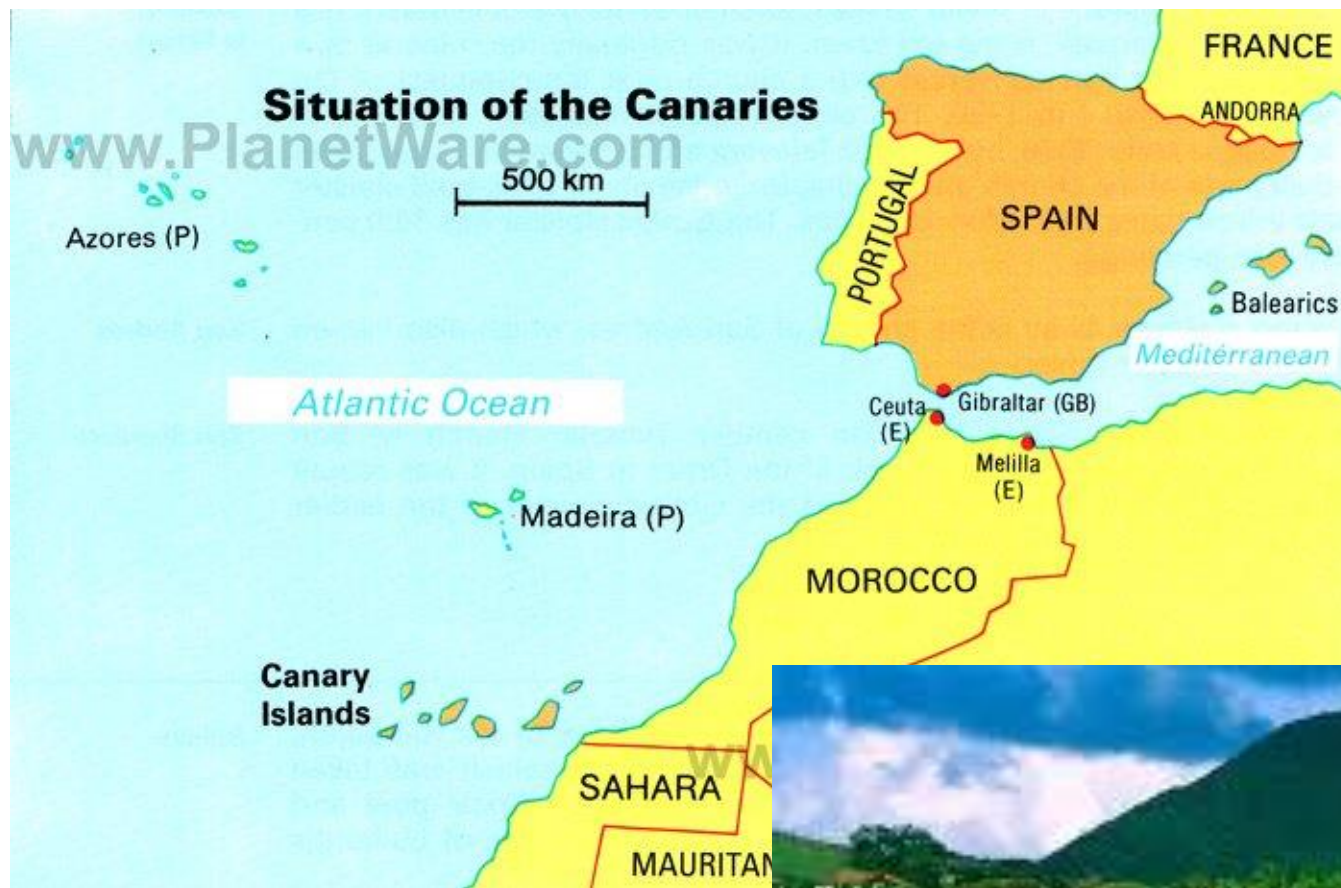
- **Balearska ostrva** – nalaze se istočno o Valensijskog zaliva, sastoje se od većih ostrva Majorke, Menorke i Ibize, površine 5.014km².
- Skoro podjednako su udaljena od Francuske, Alžira i Sardnije, a blizu su Španske obale (90m).
- Izvanredna klima, koja omogućava trajanje sezone tokom cijele godine, bujna vegetacija, brojne pećine, jedinstveni folklor i ostalo, su turistička atrakcija i prednost.
- Sada su najveća turistička regija Španije, na svakom od 6 ostrva izrađeni su velelepni aerodromi, za prihvata turisti, sa 28% svih hotelskih postelja Španije, s pravom nose epitet najrazvijenije turističke regije Španije.

- **Kanarska ostrva** (srećna ostrva) – se nalaze u Atlantskom okeanu, naspram jugozapadnog Maroka. Privlače svojom jedinstvenom prirodom, slikovitošću vulkanskog reljefa, brojnim plažama, bujnom suptropskom vegetacijom i izazovnom klimom.
- Najveća ostrva su Gran Kanarija i Tenerife na kojima se nalaze brojni hoteli i sanatorijumi, sa najvećim brojem stranih turista iz Velike Britanije, Njemačke i Švedske.
- Nose naziv “Evropski Havaji” sa oko 10% ukupnih hotelskih ležaja u Španiji.

Madrid sa okolnim istorijskim mjestima i spomenicima

- Primjer turističke regije koja je izuzetno valorizovala antropogene elemente prostora, prelijepih građevinskih i umjetničkih ostataka prošlosti i gradova – muzeja i istorijski značajnih mjesta.
- Regija visoravni Mezete sa centrom Madridom ima stepsku klimu, neplodnu zemlju, ljeta pretopla a zime veoma hladne (za Madrid se kaže da ima “devet mjeseci zimu, a tri mjeseca pakla”). Madrid u XVII vijeku postaje Španska prestonica, od kada počinje njegova gradnja i uspon.

- Danas je Madrid (3,2 miliona stanovnika) grad širokih ulica i aleja sa brojnim muzejima i umjetničkim galerijama, grad palata, parkova i spomenika, 61 crkve i 46 samostana, poznati univerzitet, muzej El Prada, Nacionalna biblioteka sa 2 miliona knjiga, 31.000 rukopisa i 20.000 povelja.
- U blizini Madrida su dva raskošna dvorca Filipa II.

- **Eskorijal**, oko 50 km sjevero- zapadno od Madrida, “ osmo čudo svijeta”, 4.565 soba, 10.000 prozora, 8.704 stepenica. Hodnici su ukrašeni freskama.
- **Aranhuez** – oko 80 km južno od Madrida, predstavljao je raskošni kraljev ljetnjikovac na obali rijeke Tago, okružen čempresima, platanima sa brojnim ribnjacima i skulpturama.

- **Toledo** – prestonica Španije od XVII vijeka.
- Sačuvani su ostaci palate gotskog kralja, u blizini je utvrđenje Alkazar , iznad samog grada.
- Brojne crkve i katedrale kao i druge starine bile su razlog da se Toledo nazove “Španski Rim”. Tako Španija ima svoju Atinu (Sevilja), svoju Nicu (San Sebastijan) i svoj Rim (Toledo).
- Jugoistočno od Madrida prostire se regija La Manča, zavičaj Don Kihota, sa brojnim starim vjetrenjačama.

○ Ostala značajna historijska mjesta su:

- ◇ Segovija (rimski vodovod još u upotrebi)
- ◇ Burgos (crkve, manastiri)
- ◇ Leon (zamkovi, crkve)
- ◇ Valjadolid (u njemu je umro Kolumbo)

